

Anhöriga som vårdar och stödjer - ett samhällsintresse

- 1,3 miljoner anhöriga i Sverige vårdar, stödjer eller hjälper regelbundet en närstående.
- De flesta anhöriga är i yrkesverksam ålder.
- Anhörigas insatser sparar samhället 177 miljarder kronor varje år.
- Anhöriga finns i alla åldrar med olika förutsättningar.

Snabbfakta om Anhörigas Riksförbunds 5 viktigaste frågor

Vem är anhörig? Anhörig är den person som inom familjen, släkten eller vänkretsen hjälper någon som på grund av sjukdom, ålder eller handikapp inte klarar av vardagen på egen hand. Exempel på anhörig kan vara partner, förälder, barn, barnbarn, vän, granne eller arbetskamrat.

Vem är närstående? Den som tar emot hjälp, stöd eller vård.

1 Verka för alla målgruppers rätt till kommunalt anhörigstöd

Kommunerna har en lagstadgad skyldighet att erbjuda stöd till anhöriga som vårdar/hjälper närstående. Som anhörig är det ett frivilligt åtagande att ge stöd och hjälp.

Anhörigas Riksförbunds krav till åtgärd

- Förtydliga kap 5 § 10 i Socialtjänslagen.
- Rätt till avgiftsfri avlösning minst 20 timmar/månad.
- Metoder för anhörigstöd utvecklas. Individuell anhörigplan.
- Anhöriga ges möjlighet till friskvård.
- Socialstyrelsens riktlinjer inkluderar anhörigperspektivet.
- Inrätta funktion som koordinator som anhöriga kan vända sig till.

2 Tydliggör hälso- och sjukvårdens ansvar för att involvera anhöriga

Idag finns inget gemensamt strukturerat sätt att ge stöd till anhöriga eller att ta vara på deras kunskaper inom hälso- och sjukvården.

Anhörigas Riksförbunds krav till åtgärd

- Tydligare lagstiftning/riktlinjer till HSL som ger anhöriga möjlighet att delta i planering av vården.
- Anhörigas roll måste komma in i all berörd personals utbildning.
- Utveckla metoder för systematiska anhörigkontakter med dokumentation.
- Hälso- och sjukvårdens personal ska informera om anhörigstöd.
- Socialstyrelsens riktlinjer inkluderar anhörigperspektivet.
- Förbättra information och kommunikation mellan vårdinstanser. Någon professionell har ett samordnings- och lotsansvar.
- Ge anhöriga rätt att vara delaktiga i förskrivning av tekniska hjälpmedel och välfärdsteknik.
- Inrätta anhörigråd i alla landsting/regioner

3 Förena anhörigomsorg/vård med förvärvsarbete

900 000 personer som vårdar/stödjer en närstående försöker förena yrkesliv med anhörigomsorg. 140 000 personer tvingas gå ner i arbetstid eller sluta arbeta. Ekonomin påverkas direkt och indirekt.

Anhörigas Riksförbunds krav till åtgärd

- Följa, implementera och initiera forskning/kunskapsutveckling kring metoder för ett flexibelt arbetsliv och hänsyn till anhörigsituationen.
- Rätt till tjänstledighet för anhöriga som vårdar och stödjer närstående.
- Stimulera till information och diskussion på arbetsplatserna om anhörigas villkor.
- Intensifiera kontakter mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter.

4 Lagstiftad rätt till ersättning för Vård av Närstående (VAN)

Anhörigas ekonomi, hälsa och livskvalitet påverkas av anhörigsituationer. Insatserna är ofta långvariga och anhöriga får bekosta det stöd man ger närstående med lönebortfall eller semesterdagar. Här finns sannolikt en dold orsak till sjukskrivning. Det döljer också anhörigas situation och behov. Här finns kostnader som Försäkringskassan redan har idag som kan användas till del av finansieringen av ekonomisk ersättning för Vård Av Närstående.

Anhörigas Riksförbunds krav till åtgärd

- Anhörigas rätt till ekonomisk ersättning med upp till 30 dagar per år. Målet på sikt är samma antal dagar som för vård av barn (VAB) 120 dagar.

5 Uppmärksamma jämställdhetsaspekterna

Forskning av bl. a. Petra Ulmanen visar att kvinnors hälsa påverkas i högre grad än männens, även om båda könen medverkar i anhörigvården. Det har pågått en neddragning av vårdplatser i hela landet som nu måste fyllas av anhörigas frivilliga insatser.

Anhörigas Riksförbunds krav till åtgärd

- Fortsatt forskning om anhöriga och jämställdhet.
- Jämställdhetsaspekterna måste finnas med i alla riktlinjer.
- Beakta konsekvenserna för jämställdhet vid beslut som rör anhöriga.
- Anhörigas situation i arbetslivet ska beaktas från ett jämställdhetsperspektiv.

ANHÖRIGAS RIKSFÖRBUND

**Anhöriga som tar hand om
sina närstående är en viktig
resurs för samhället.**

**Vi verkar för att de ska få bästa
tänkbara förutsättningar
för att klara av rollen som
anhöriga, så länge de själva önskar.**

**Därför finns
Anhörigas Riksförbund
och
Anhörigföreningarna**

Anhörigas Riksförbund
Norrhultsvägen 44 B, 360 71 NORRHULT
Tel 010-155 70 60
www.anhorigasriksforbund.se
info@anhorigasriksforbund.se